

59 שהנקב היה לחוץ.
60 אחת מ"ח הטרירות היא טריפת נפולה, שנפלה הבהמה ממקום
61 גבוה, ומחשש שנתרסקו ונתפרקו פרקיה וחוליותיה. אך אם שהתה
62 וחזיתה מעת לעת ורק אחר כך נשחטה, יש בכך הוכחה שלא נפגעו
63 איבריה ויצאה מחשש זה וכשירה. שנינו במשנה: **נְפֹלָה מִן הַגֵּב**
64 **הַגְּמָרָא מְבַאֵרַת אֶת הָאוֹפְנִים שְׁאִין חֹשֶׁשׁ שְׁנִטְרַפָּה עַל יְדֵי נְפִילָה:**
65 **אָמַר רַב הוֹנָא, הַנִּיחַ בְּהֵמָה לְמַעְלָה עַל הַגֵּב, וְכֹא וּמִצְאָה לְמִטָּה**
66 **עַל הָאָרֶץ, אֵינן חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוֹם רִיפּוּקֵי אֲבָרִים,** שכיון שלא ראינוה
67 שנפלה, אנו תולים שקפצה מאליה ושומרת עצמה ממכה, ואין
68 איבריה מתרסקים.
69 מביאה הגמרא מעשה בענין זה: **הָהוּא גְּרִיָא דְהָהוּא לִיָּה לְרַבִּינָא –**
70 מעשה היה בגדי של רבינא שהיה על הגג. **דְּחָזָא חוֹשְׁלָא בְּאִיפּוּמָא**
71 **–** שראה מבעד לחלון שבאמצע הגג, שעורים קלופים המונחים
72 למטה בבית. **דְּגַר נָפַל מֵאִיבְרָא לְאִרְעָא –** קפץ דרך חלון זה כדי
73 לאוכלם, ונפל מהגג לארץ. **אֲתִיבָה לְקַמְיָה דְרַב אֲשִׁי –** הביאנהו
74 רבינא לפני רב אשי, **אָמַר לִיָּה רַבִּינָא,** הספק שלי בגדי זה כך הוא.
75 **הָא דְאָמַר רַב הוֹנָא, הַנִּיחַ בְּהֵמָה לְמַעְלָה וְכֹא וּמִצְאָה לְמִטָּה אֵינן**
76 **חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוֹם רִיפּוּקֵי אֲבָרִים,** אימתי איננו חוששים ומה הטעם
77 לכך, האם אינו אלא כשקופצת סמוך לכותל הבית ומשום דאית לה
78 מִדִּי לְמַסְרָךְ – שיש לה במה להאחו, שנפסת קצת בידיה בכותל
79 ולכן אין איבריה מתרסקים. **וְהָאִי לִית לִיָּה מִדִּי לְמַסְרָךְ –** אבל
80 בגדי זה שפץ דרך החלון שבאמצע הגג שאינו סמוך לכותל ואין לו
81 במה להאחו, יש לנו לחוש ולהטריף. **אִי דְלָמָא טַעְמוֹ שֶׁל רַב הוֹנָא**
82 **הוּא מִשּׁוֹם דְאָמְרָה נְפִשָּׁה –** שאומדת ומעריכה את גובה המקום אם
83 יכולה לרדגו בלי להיזנק, ורק אז קופצת, **וְהָאִי נְמִי אָמְרָה נְפִשָּׁה –**
84 והרי גם בגדי זה ישנו לטעם זה שאמד את הגובה וקפץ, ואם כן יש
85 להכשירו. **אָמַר לִיָּה רַב אֲשִׁי,** טעמו של רב הונא הוא משום דאָמְרָה
86 **נְפִשָּׁה, וְהָאִי נְמִי –** וגדי זה גם אָמְרָה נְפִשָּׁה ויש להכשירו.
87 מביאה הגמרא מעשה נוסף שהסתפקו שמה נפגע איבר שנטרפת בו:
88 **הָהוּא אִמְרָתָא דְהָהוּא בִּי רַב הַכִּיבָא –** מעשה היה בכבשה שהיתה
89 בביתו של רב חביבא, **דְּחָזָא שְׂדֵרָן בְּרַחֲמֵיָא –** שהיו רגליה
90 האחרונים נגרים, וחששו שדבר זה נגרם על ידי שאחד מאיבריה
91 נפגע באופן שמטריפה. **אָמַר רַב יוֹמֵר,** אין לחוש לכך, אלא **הָאִי**
92 **שְׁוִירָנָא נְקִמְיָה –** אחזה עויות, והוא חולי הירכים, ומזה נגרם גרירת
93 רגליה, ואין זה מראה על טריפה באיבריה הפנימיים, וכשירה.
94 מקשה הגמרא: **מִתְקִיף לָהּ רַבִּינָא –** הקשה רבינא על מה שרב יימר
95 הכשירה, **וְהָרִי יֵשׁ לְחוּשׁ דְלָמָא חוּט הַשְּׂדֵרָה אִיפְסִיק –** שמה סיבת
96 גרירת רגליה היא שנפסק חוט השדרה שהיא אחד הטרירות שנשנו
97 במשנה לעיל (בבב). מספרת הגמרא: **בְּדִקְוָה לְכַבְּשָׁה זֹו בְּחוּט הַשְּׂדֵרָה,**
98 **וְאִשְׁכְּחוּהָ בְּרַבִּינָא –** ונמצא כחששו של רבינא שהיה חוט השדרה
99 פסוק.
100 פוסקת הגמרא: **וְאִפִּילוּ הָבִי –** ועל אף שכשדקו נמצא חוט השדרה
101 פסוק, מכל מקום **הִלְכְתָא כְּרַב יוֹמֵר** שאין לחוש לכך בבהמה
102 שגורת רגליה, משום ששְׁוִירָנָא שְׂכִיבָה – הוא דבר מצוי, ופסיקת
103 חוט הַשְּׂדֵרָה לֹא שְׂכִיבָה – אינו מצוי, ועל כן יש לתלות ולומר שסיבת
104 גרירת הרגלים היא שגרונא וכשירה, ולא לחשוש לפסיקת חוט
105 השדרה ולהטריפה.
106 חזרת הגמרא לדיני נפולה: **אָמַר רַב הוֹנָא,** אילים זְכָרִים הִמְנַחֲחִין
107 **זֶה אֵת זֶה, אֵינן חוֹשְׁשִׁין לְהַטְרִיפֵם מִשּׁוֹם רִיפּוּקֵי אֲבָרִים, אֵף עַל גֵּב**
108 **דְּמִדּוּן וְקִיָּמִי –** שנראים כדואגים וכואבים, אין זה משום שהתרסקו
109 איבריהם, אלא משום דצִימְרָא בְּעֵלְמָא הוּא הִנְקֵט לָהּ – אחוז חולי
110 של חום מחמת הנגיחות. אבל **אִי נְפֹול לְאִרְעָא וְדָאִי חִיְשִׁינָן –** אם
111 נפלו על הקרקע על ידי נפילותיהם, אז ודאי שחוששין אנו לריסקו
112 איברים ככל נפולה, וטריפה.
113 מביאה הגמרא דין נוסף בחשש זה: **אָמַר רַב מְנַשֵּׁי,** הִנֵּי דְכָרִי דְנִבְבִּי
114 **נִבְבִּי –** אלו האילים שנגנבו על ידי גנבים, אף שדרכם של הגנבים
115 להשליכם למעלה מכותל החצר ונפלים לקרקע, **אֵינן חוֹשְׁשִׁין מִשּׁוֹם**
116 **רִיפּוּקֵי אֲבָרִים.** מבררת הגמרא: **מֵאִי מַעְמָא.** מבארת הגמרא: משום

1 **בְּיָדוֹעַ –** מבורר הדבר שֶׁלִּפְנֵי שְׁחִיטָה נִקְבוּ וטריפה היתה. ואם לא
2 **נִמְצָא עָלֶיהָ קוֹרֵט דָּם, בְּיָדוֹעַ שְׁלֹאֲחֵר שְׁחִיטָה נִקְבוּ** וכשירה, שאם
3 היה ניקב קודם שחיטה ודאי היה צריך להימצא קורט דם על המחט.
4 ומוסיפה הברייתא לבאר: שלא רק שניתן לברר אם ניקבו קודם
5 שחיטה או לאחריה, אלא ניתן לברר אף כמה זמן קודם השחיטה
6 אירע הדבר. והבדל יש בזה להלכה, כאשר בעל הבהמה מכרה
7 ללוקח לשוחטה, שאם יברר שנטרפה קודם כאשר היתה ברשות
8 המוכר, מקח טעות הוא, וחייב להחזיר המעות, ואם ברשות הלוקח
9 נטרפה, המקח קיים והפסיד. מבארת הברייתא: **הַגְּלִיד פִּי הַמֶּכֶּה –**
10 **עַלֶּה קְרוּם בְּמִקוֹם הַנֶּקֶב, בְּיָדוֹעַ שְׁשִׁלְשָׁה יָמִים קוֹדֵם שְׁחִיטָה** אירע
11 הדבר, שהרי אין הקודם עולה בפחות משלשה ימים, ולכן אם קנאה
12 הטבח בתוך שלשה ימים אלו, כבר היתה טריפה ומקח טעות הוא
13 ויחזיר המוכר המעות. ואם לא הגלִיד פִּי הַמֶּכֶּה, אין מבורר הזמן
14 שניקבו, ולעולם ספק הוא האם ברשות מוכר נטרפה או ברשות
15 הלוקח, ולפיכך, **הַמוֹצֵא מִחֶבְרִיז עָלָיו הֲרָאָה,** והיינו הלוקח שהוא
16 בא להוציא מהמוכר את המעות שנתן במקח, עליו מוטל להביא
17 ראיה שנטרפה קודם המכירה ומקח טעות הוא, וכל שאינו מביא
18 ראיה אינו יכול לבטל המקח.
19 שואלת הגמרא: **וּמֵאִי שְׁנָא מְכַל שְׁנָא קוֹבֵי דְעֵלְמָא –** במה שונה נקב זה
20 שעל ידי מחט הנמצאת בבית הכסות שאינך מטריף אלא כשנמצא
21 קורט דם, משאר מקומות בבהמה שנקב מטריף בהם, **דְּאָף עַל גֵּב**
22 **דְּלִיבָא דָּם מִרְיָה מֵר –** ששם מטריף אתה אף ללא שנמצא קורט דם.
23 מיישבת הגמרא: **הָתָם –** שם בשאר טריפות על ידי נקב, שונה הדבר,
24 **דְּלִיבָא מִדִּי לְמַסְרָךְ –** שאין במקום הנקב דבר שידבק בו הדם, ולכן
25 מיד שיוצא מתקנח על ידי לחלוחית הברש, ואם כן בזה שלא נמצא
26 אין הוכחה שנעשה לאחר שחיטה, שיתכן שניקב לפני שחיטה ויצא
27 דם אלא שנתקנת. אבל **הָכָא בֵּינָן דְאִיבָא מְחַט שְׂדֵרָה** של דם
28 לידבק בה, כשלא נמצא דם רבוק בה יש בזה הוכחה שנעשה לאחר
29 שחיטה, שהרי **אִי אִיתָא –** אם כן היה דְּקוֹרֵם שְׁחִיטָה הוּא שנעשה
30 הנקב, **מִסְרָךְ הִנֵּה שְׂרָף –** הדם היה נדבק ונראה במחט, ומכך
31 נראה יש הוכחה שאחר שחיטה נעשה.
32 מביאה הגמרא מעשה בדון זה: **אָמַר לִיָּה רַב סְפָרָא לְאֲבִי, הוּי מֵר**
33 **–** יראה אדוני ויבחון דבריו של **הָאִי צוֹרְכָא מְרַבֵּן –** תלמיד חכם זה
34 **דְּאָתָא מִמְעַרְכָּא –** שבא מארץ ישראל, **וְאָמַר רַב עֲזַרְיָא שְׁמִנִי**
35 **[–שמי], וְאָמַר מַעֲשָׂה וְכֹא שְׁאֵלָה לְפָנָי רַבִּי, מְחַט שְׁנִמְצָאָתָא בְּעוֹבֵי**
36 **בֵּית הַכּוֹסוֹת מִצַּד אַחֵר, וְנִרְפָּה –** והטריפה, וזה שלא כדברי
37 הברייתא לעיל שהכשירה כשנמצאת מצד אחד. **שְׁלַח לִיָּה אֲבִי לְרַב**
38 **עוּרָא שִׁיבָא כְּדִי שִׁיעִיד בְּפָנָיו עַל מַעֲשָׂה זֶה. לֹא אָתָא לְגַבִּיהָ [–לא**
39 **בא לפניו]. אִזֵּל הוּא לְגַבִּיהָ –** הלך אביו אליו לשמוע ממנו. **הָהוּא קָאִי**
40 **אֲאִירָא –** מציאו שהיה עומד על הגג, **אָמַר נִיחוּת מֵר וְנִיָּתִי –** אמר
41 לו ירד אדוני ויבא שרצוני לשמע ממנו, **לֹא נְחִית –** לא ירד רב
42 עוּרָא, כְּלִיק הוּא לְגַבִּיהָ – עלה אביו אליו וְאָמַר לִיָּה לְרַב עוּרָא,
43 **אִימָא לִי נִיפָא דְעוֹבְרָא הִכִּי הָהוּ –** אמור לי האין היה גוף המעשה
44 שהטריף רבי, **אָמַר לִיָּה רַב עוּרָא,** כך היה המעשה, **מִפְסִיד בְּנִסְיוֹת**
45 **אָנָּא –** ממונה אני לכנס התלמידים לבית המדרש ולהוציאם לְעֵילָא
46 **מְרַבֵּי רַבָּה –** לפני רבי הגדול שהוא רבי יהודה הנשיא, וְהָהוּ – והיה
47 **אז, שֶׁרַב הוֹנָא צִיפּוּרָאָה –** מציפורי וְרַבִּי יוֹסִי מְדָאָה [–המדון]
48 **יוֹשְׁבֵינן לְפָנָיו, וְכֹאָת לְפָנָי רַבִּי מְחַט שְׁנִמְצָאָתָא בְּעוֹבֵי בֵּית הַכּוֹסוֹת**
49 **מִצַּד אַחֵר הַפְּנִימִי, וְהִפְקָה רַבִּי לְבֵית הַכּוֹסוֹת לְבִדּוּק אִם הַנֶּקֶב**
50 **מְפּוֹלֵשׁ, וּמִצְאָ עָלֶיהָ –** על הצד החיצון כנגד המחט קוֹרֵט דָּם,
51 **וְנִרְפָּה, וְאָמַר רַבִּי, הַטַּעַם שִׁישׁ לְהַטְרִיפָה, מִשּׁוֹם שֶׁאִם אֵינן שָׁם מְכָה**
52 **נִקְבָּה מְפּוֹלֵשׁ, קוֹרֵט דָּם זֶה מִזֵּינן נִמְצָא עַל הַצַּד הַחִיצוֹן, וְכִשְׁנִמְצָא**
53 **מוֹכַח מִכָּךְ שִׁישׁ נִקְבָּה מְפּוֹלֵשׁ. אָמַר לִיָּה אֲבִי לְרַב עוּרָא, מְרַח**
54 **[מְרִייה] לְהָהוּא נְבָרָא –** כמה טירחות טרח אותו אדם לבוא
55 אליך, וכוונתו של אביו לומר על עצמו כלומר כמה הטרחת אותי
56 לבוא לכאן, ודין זה ידעתינו מכבר שהרי **מִתְנִיתִין [–משנתינו] הָיָא,**
57 **שְׁנִינוּ בְּמִנְיָן הַטְרִיפוֹת, הַמֶּסֶס וְבֵית הַכּוֹסוֹת שְׁנִינְקוּ לְחוּץ, וְכך**
58 **הָרִי הָיָה בְּמַעֲשָׂה שֶׁהַעֲדַת עָלָיו, שְׁמֵאֲחַר וְנִמְצָא קוֹרֵט דָּם הוֹכַח הַדְּבַר**

המשך ביאור למס' חולין ליום שלישי עמ' א

17 כַּנְגֵד כָּל הַשְּׂדֵרָה בּוֹלָה, שאז הוכתה כל השדרה כולה כאחת וראה
18 איור א, ואין מקום בשדרה שהוכה יותר בחזק, ולכן אין חוששין
19 משום ריסוקי אברים. ואי שלים חומרא אפליגי דנבא - אבל אם
20 קצה המקל הגיע רק עד אמצע גב הבהמה, תיישין שבאותו מקום
21 שבו הגיע קצה המקל נפסק חוט השדרה, לפי שהכאה בראש
22 המקל חזקה יותר. וכן אי אית ביה קיטרי - אם יש במקל קשרים
23 שהם הבליטות שנעשים משיווי הענפים, תיישין, משום שהקשרים
24 מכים בחזק ועלולים לפסוק את חוט השדרה. וכן אי מהני אפקקיה
25 - אם הכה במקל באמצע גבה לרחבה, תיישין, משום שהמקל מכה
26 בחזק במקום אחד ומצוי יותר שיפסוק את חוט השדרה.
27 מביאה הגמרא דין נוסף בחשש זה: אמר רב נחמן, בית הרחם, אף
28 על פי שמקום צר הוא, ועגל שנולד היום, ודאי נלחצו איבריו, אין בו
29 חשש משום ריסוקי אברים, שמא נדחק ונתרסקו בכך איבריו, אלא
30 כשר הוא ואין צריך להשהותו מעת לעת.
31 מביאה הגמרא ראייה לדינו של רב נחמן: אמר ליה רבא לרב נחמן,
32 תנא - שנינו ברייתא דמסייע לך, תינזק בן יום אחד

1 דכי שדו להו - כשהגנבים משליכים אותם, אינם משליכים אותם על
2 גבם באופן שיש לחוש שהתפרקו חוליות השדרה, אלא אמתנייהו
3 שדו להו - נזהרים להשליכם באופן שיפלו על מותניהם, ועושים כך
4 כי היכי דלידקטו קמיהו - כדי שהאילים ירצו לפנייהם ולא יצטרכו
5 לנושאם בידיהם, ולכן אין חוששין לריסוק איברים. מוסיפה הגמרא
6 על פי זה: אהדרינהו - אם החזירום הגנבים לבעליהם ואז השליכום
7 מעל הכותל, ודאי תיישין שהשליכום באופן שהתפרקו החוליות
8 ונטרפו, משום שכשמחזירים אינם נזהרים שלא ינזקו שאין להם צורך
9 שירצו לפנייהם, ומשליכים במהרה בלא זהירות כדי שלא יתפסו.
10 ותני מילי דאהדרינהו - כשהחזירום מהמת יראה ופחד ושללא
11 ברצונם, אכל אם החזירום מהמת שחוזרים בתשובה, תשובה
12 מעלייתא הוא דעברי - עושים הם תשובה מעולה ושלמה, ולכן
13 נזהרים הם שהאילים לא ינזקו ואין לחוש שנטרפו כשהשליכום.
14 מביאה הגמרא דין נוסף בחשש זה: אמר רב יהודה אמר רב, הכה
15 על ראשה של בהמה וקלקה לה המקל בלפי זנבה, או הכה על
16 זנבה וקלקה לה המקל בלפי ראשה, הדין הוא שאם היה המקל

הותר. ובכך נדחו כל הראיות לדינו של רב נחמן.
הגמרא מביאה דין נוסף השייך לחשש זה: **וְאָמַר רַב נְחֻמִּי**,
כשמפילים הבהמה אפילו ממקום גבוה עשרה טפחים בבית
המטבחים לשוחטה, **אִין בּוּ מִשּׁוּם רִיפּוּקֵי אַבְרָהִים**. ומטעם שמפרש
לקמן.
מביאה הגמרא מעשה רב לדין זה וטעמו: **הָהוּא תּוֹרָא** (שור) **דְּנִפְלָ**
בְּבֵית הַמְּטַבְּחִים כשהפילוהו לשחטו, **וְאִישְׁתַּמַּע קָל (נגיחותיה) קָל**
[נגיחותיה] – ונשמע קול דחיפתו לארץ מחוק הנפילה, ואף על פי
כּוּן עַל (– נכנס) **רַב יִצְחָק פֵּר שְׂמוּאֵל פֵּר מִרְחָא לְמַקּוּם שְׂמַכְרוּ**
מִבְּשַׁר הַשּׁוֹר, וְשָׂקֵל מְשׁוּפְרֵי שׁוּפְרֵי – קנה מהמובחר שבמובחר
שבבשרו, ולא חשש לריסוק איברים, **אָמְרֵי לִיה רַבְּנָן** לרב יצחק,
מָנָא לָךְ הָא – דבר זה שאין לחשוש בו, **אָמַר לְהוּ רַב יִצְחָק, הָכִי**
אָמַר רַב, שְׂכַשְׁהוּ מְרַגֵּשׁ שְׂמִפְלִים אוֹתוּ, צִפְרִנְיוּ נִזְעִין וּמְחֻזְקִים
עֲצָמוּ עַד שְׂמִנְיָע לְאַרְצֵי אוֹיְבוֹ נּוֹפֵל מְנוּבָה, וּמִזַּה יִדְעִי שְׂאִין לַחֲשׂוֹשׁ.
הגמרא עוסקת באופני הבדיקה שניתן על ידי כך להתיר בהמה
שנפלה: **אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, בְּהִמָּה שְׂנַפְלָה וְעָמְדָה בְּכַח עֲצָמָה,**
אִינְה צְרִיכָה שְׂתַשְׁהָה מְעַת לְעַת בְּכַדֵּי הַלְּכִשִּׁירָה, שְׂאֵם הִיזוּ אִיבְרֵיהָ
מְרוֹסְקִים לֹא הִיתָה יִכּוּלָה לְעַמּוֹד. אמנם בדיקה ודאי פְּעִיא – ודאי
שצריכה בדיקה שלא נפסק חוט השררה או נשברו רוב הצלעות או
נעקרה חוליא, וזאת ודאי יש לחשוש שאירע כן מחמת הנפילה אף
שיכולה לעמוד בכח עצמה. ואם הִלְכָה הבהמה לאחר הנפילה,
אִינְה צְרִיכָה אֶף בְּדִיקָה, שְׂהָרֵי הִיא בְּחֻזְקָה בְּרִיאָה. רַב הֵיִיא פֵּר
אֲשֵׁי אָמַר, אַחַת זֹו שְׂעַמְדָה וְאַחַת זֹו שְׂאֶף הִלְכָה, צְרִיכָה בְּדִיקָה,
שְׂעִידִין יֵשׁ לַחֲשׂוֹשׁ לְרִיסוּק אִיבְרִים.
מביאה הגמרא שנחלקו אימתי נחשב עמידה והליכה: **אָמַר רַב**
יְרֵמְיָה פֵּר אַחָא אָמַר רַב, פְּשִׁטָּה יְדָה לְעַמּוֹד, דִּי בְּכַ, אֶף עַל פִּי
שְׂלָא עָמְדָה מִמֶּשׁ עַל רַגְלֵיהָ, וְכִשְׂרִיה לֹלָא שְׂהִיָּה מְעַת לְעַת. עֶקְרָה
רְגְלָה לְתַלְתָּה, דִּי בְּכַ, אֶף עַל פִּי שְׂלָא הִלְכָה כֻּלָּל. וְרַב חֲסִדָּא אָמַר,
נְעִירָה – הַתְּחֻזָּה וְרֻצְתָה לְעַמּוֹד, אֶף עַל פִּי שְׂלָא עָמְדָה, וְאֶף לֹא
פְּשִׁטָה יְדָה, גַּם כֵּן דִּינָה כְּעַמְדָה.
(והלכתה, היכא דנפלה מן הגג בללא ידעה שעומדת ליפול,
שאינה נהרת לאחוז את עצמה שלא תינזק, וש חשש ריסוק
איברים, ולאחר שנפלה עמדה ממש ולא הלכה, צריכה בדיקה
וכפי שנתבאר לעיל, ובדבר זה לא נחלקו, ואינה צריכה מעת לעת.
וְאֵם הִלְכָה, אֲפִילוּ בְּדִיקָה נְמִי לֹא צְרִיכָה, כְּשִׁיטַת רַב יְהוּדָה אָמַר
רַב לְעִיל).
מבאר הגמרא אלו איברים צריכים בדיקה: **אָמַר אֲמִימַר מְשִׁמִּיָּה**
דְּרַב דִּימֵי מְנַתְרָדְעָא, נְפֻלָּה שְׂאָמְרֵי צְרִיכָה בְּדִיקָה, מְקוּם הַבְּדִיקָה
הוּא כְּנִגְדַּךְ כְּנִי מְעִיָּים שְׂלָא נִקְרַע רֹוֹב הַכְּרַס הַחִיצוֹנָה וְשְׂלָא נִקְבּוּ
הַדְּקִין. אָמַר לִיה מַר זֹוֹמְרָא, הָכִי אֲמַרְיָן מְשִׁמִּיָּה דְּרַב פִּפְא,
צְרִיכָה בְּדִיקָה כְּנִגְדַּךְ בֵּית הַחֵלֶל פּוּלוּ, שִׁישׁ לְבֹדֵק גַּם שְׂלָא נִשְׁבְּרוּ
רֹוֹב צְלַעוֹתֶיהָ אוּ נִקְרָה חֻלְיָה. מְבַרְתָּ הַגְּמָרָא: אָמַר לִיה הֵיִיא מַר
כְּרִיָּה דְּרַב נְחֻמִּי לְרַב אֲשֵׁי, סִימְנִין שְׂבֻצָוֵרָה, הֵיִינוּ קְנָה
וְהוּוּשְׁת, מָא – מה דינם, האם צריך לבדוקם שלא נעקרו. משיבה
הגמרא: **אָמַר לִיה רַב אֲשֵׁי, סִימְנִין קֶשֶׁין וְחֻקִּים הֵן אֲצֵל –** לענין
נפילה, ואין לחשוש שניזוקו בנפילה, ולכך אין צריך לבדוקם.
הגמרא מביאה דיני נפולה בעוף: **אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר שְׂמוּאֵל, עֹזָה**
שְׂנַחְבָּט עַל דִּי שְׂנוֹרֵךְ בְּכַח בַּעַל כּוֹרְחוּ עַל פְּנֵי הַמַּיִם, בִּינּוּן שְׂרֵאִינוּ
שְׂשִׁט מְלָא קוּמְתוּ – (של העוף) דיו, ואין צריך בדיקה, שבכך ששט
הרי זה כהליכה בהמה שאף בדיקה אין צריך. **וְלֹא אֲמַרְיָן שְׂמוּעִיל**
דְּבַר זֹה שְׂשִׁט בְּנֵהָר, אֲלֹא כְּשִׁשׁ בְּמַעְלָה הַנְּהָר מְמַטָּה לְמַעְלָה נִגְדַּךְ
הַיֹּלֵךְ הַמַּיִם, שְׂאוּ נְרָאָה שְׂהוּא בְּמַעְלָה וְלֹא תִרְסְקוּ אִיבְרֵיהָ, אֲכָל
כְּשִׁשׁ בְּמִוֶּרֶד הַנְּהָר מְמַטָּה לְמַטָּה, עִידִין יֵשׁ לַחֲשׂוֹשׁ לְרִיסוּק
אִיבְרִים, וּמִזַּה שְׂרֵאִינוּהוּ שֵׁט, מָנָא הוּא דְּאֲשָׁפְלוּ – המים שהולכים
הם שהושיטוהו למטה. וחילוק זה אינו אלא בנהרות שמימיהם
מהלכים, **וְאִי מָנָא קְרִימֵי –** אבל באגמים שמימיהם עומדים, לית לן
כָּה – אין לנו לחוש כלל, ואף ששט לאותו כיוון שהמים מהלכים
קצת, כגון במקום שמתחברים לים או על ידי הרוח, נראה שמכחו

מְטַמָּא בְּזִיקָה אם יצא ממנו זוב. **וְאִי סִלְקָא דְּעִקְתָּךְ** לומר שבכל
יצאה מבית הרחם יש לחוש בו מִשּׁוּם רִיפּוּקֵי אַבְרָהִים, הרי שכל
תינוק ביומו הראשון נחשב כחולה, ואם יצא ממנו זוב אין לו ליטמא
בזיבה, שהרי **אִיקְרֵי בָּאָן –** יש לקרוא כאן מה שלמדה הברייתא
(כריתות ט) מן הכתוב (ויקרא טו ב) **'אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה זָב מִכְּשָׂרוֹ זֹוֹבו**
טָמֵא, שאין טמא אלא כשזוב מבשרו כמות שהוא בריא ושלם, **וְלֹא**
שׁוֹב מִחֶמֶת אוֹנְסוֹ, כגון על ידי חולי או כל אונס אחר, ואם כן מהו
האופן שבו ריבתה הברייתא שאף תינוק בן יומו מטמא בזיבה. דוחה
הגמרא: באמת אפשר שאכן יש ביציאה מן הרחם חשש ריסוק
איברים, ומה שאמרה הברייתא שתינוק מיטמא בזיבה אף ביום
שנולד, **הָכָא בְּמָאֵי עֶסְקִינָן, כְּגוֹן שִׁינְצָא דְּרָךְ דּוּפָן,** והיינו שנפתחו
מעיה על ידי סם והוציאו את העובר לחוץ, שבכך אין חשש לריסוק
איברים, ובאופן זה אם יצא ממנו זיבה, מיטמא.
הגמרא מביאה ראייה נוספת לדינו של רב נחמן: **הָא שְׂמַע, שִׁנְיָו**
בְּרִיתָא בְּעַנְיָן מוֹקְצָה בְּיוֹם טוֹב, עָגַל שְׂנוּלְדַּךְ בְּיוֹם טוֹב, אף שבבין
השמשות בכניסת היום לא היה ניתן לשחטו, שהרי היה או עדיין
במעיי אמו, **שׁוֹחֲטִין אוֹתוֹ בְּיוֹם טוֹב,** ואין בו משום מוקצה, שהרי את
אמו ניתן היה לשחוט בכניסת היום, ועל ידי שחיטת אמו מותר הוא
באכילה אף לפני לידתו, אם כן נחשב שהיה אף עובר זה מוכן מבעוד
יום. ואם נאמר שיש חשש ריסוק איברים ביום שנולד מחמת בית
הרחם, אם כן אף שאינו מוקצה, מכל מקום יש לאסור שחיטתו ביום
טוב מחשש שהוא טריפה ואינו ראוי לאכילה, והרי היא מלאכה
שאינה לצורך אוכל נפש האסורה ביום טוב, ועל כרחך שאין בו
חשש טריפה. דוחה הגמרא: באמת אפשר שיש ביציאה מן הרחם
חשש ריסוק איברים, ומכל מקום התירה הברייתא את שחיטתו ביום
טוב, **דְּהָכָא נְמִי מְדוּבַר כְּגוֹן שִׁינְצָא דְּרָךְ דּוּפָן,** שאין חשש לריסוק
איברים.
הגמרא מביאה ראייה נוספת לדינו של רב נחמן: **הָא שְׂמַע רֵאִיה**
מְבְרִיתָא הַעוֹסֶקֶת בְּדִין שְׂחִיטַת בְּכוֹר בַּעַל מוֹם בְּיוֹם טוֹב. נַחֲלָקוּ
תְּנַאִים בְּמִסְכַּת בִּיצָה (כו) בְּכּוֹר בְּהִמָּה שְׂבָבִין הַשְּׂמֻשׁוֹת הִיָּה תָם
וְנוּלַד בּו מוֹם בְּיוֹם טוֹב. יֵשׁ הַאוֹסֵר לַשְּׂחִטָה, כִּיּוֹן שְׂמוֹקְצָה הִיָּה תָם
הַשְּׂמֻשׁוֹת, שְׂהָרֵי לֹא הִיָּה נִיתָן לְשׁוֹחֲטוֹ מְשׁוּם שְׂהִיָּה אוּ עִידִין תָם,
וְאוֹסֵר לַשְּׂחִטוֹ מִחֻמַּת אִיסוּר קִדְשִׁים בְּחוּץ, כְּכֹל בְּכוֹר תָם בּוֹמֵן הַזֶּה
שְׂאִין מִזְבַּח לְהַקְרִיבּוֹ. וְיֵשׁ הַמְּתִיר מְשׁוּם שְׂכַל שְׂעָה וְשְׂעָה חוֹשֵׁב
שִׁפּוּל בּו מוֹם וְאִינוּ מְקַצְהוּ מִדְּעַתּוֹ. וְעַל כֵּךְ שִׁנְיָו בְּרִיתָא, וְשׁוֹיֵן
הַתְּנַאִים וּמוֹדִים שְׂאָם נּוּלַד הוּא בְּיוֹם טוֹב וּבְלִידְתּוֹ הִיָּה מוֹמּוֹ עוֹמוֹ,
שְׂעָה מִן הַמּוֹךְ הוּא וְאִינוּ מוֹקְצָה, שְׂלָא נִאֲסְרָה שְׂחִיטְתּוֹ מְעוּלָם,
שְׂהָרֵי בְּמַעֵי אָמוּ הִיָּה מוֹכֵן לְאִכִּילָה אֲגַב אָמוּ. שְׂמוּתָר לַשְּׂחִיטָה שְׂהִיא
בְּהַמַּת חוֹלִין שְׂבָכוֹר אִינוּ קְדוֹשׁ עַד שִׁיּוּלָה, וְהִיא נִיתַר עַל יְדֵי שְׂחִיטַת
אָמוּ, וּבְשְׂעָה שְׂנוּלְדַּךְ שְׂאוּ הוּא זְמַן קְדוּשָׁתּוֹ, הִרִי מוֹמוּ עוֹמוּ, וְרֵאִיו
לִישְׂחַט כְּכֹל בְּכוֹר בַּעַל מוֹם, לְפִיכֵךְ אִינוּ מוֹקְצָה. וְאֵם נִאֲמַר שִׁישׁ
חֲשַׁשׁ רִיסוּק אִיבְרִים בְּיוֹם שְׂנוּלְדַּךְ, יֵשׁ לְאֲסוֹר שְׂחִיטְתּוֹ בְּיוֹם טוֹב
מִחֲשַׁשׁ טְרִיפָה וְאִינוּ רֵאִיו לְאִכִּילָה, וּמִזַּה שְׂהוּתָר שְׂחִיטְתּוֹ
מוֹכַח שְׂאִין בּו חֲשַׁשׁ טְרִיפָה. וְכִי תִימָא לְדַחַת דְּהָכִי נְמִי מְדוּבַר
שִׁינְצָא דְּרָךְ דּוּפָן, וְלִכֵּן אִין חֲשַׁשׁ רִיסוּק אִיבְרִים, אִין זֹה יִתְכֵן לְהַעֲמִיד
כֵּךְ אֶת הַבְּרִיתָא, שְׂהָרֵי הַבְּרִיתָא מְדַבְּרַת בְּעַגַל שְׂקְדוֹשׁ בְּקְדוּשַׁת
בְּכוֹרָה, וְאֵם הוּא יִצָא דְּרָךְ דּוּפָן מִי קְדוּשָׁה – האם קדוש הוא, **וְהָא**
אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, אֶף עַל פִּי שְׂנַחֲלָקוּ תְּנַאִים בְּאִשָּׁה שִׁילְדָה דְּרַךְ דּוּפָן,
שְׂחַכְמִים לְמַדּוּ מִהַכְּתוּב (ויקרא יב ב) שְׂאִינוּ נַחֲשָׁב לְוֹלַד וְאִין לְאָמוּ דִּינֵי
טוֹמָאָה וְטַהֲרָה שְׂל יוֹלְדָת, וְרַבִּי שְׂמַעוֹן סַבַּר שִׁישׁ לֵה דִּינֵי יוֹלְדָת, מְכַל
מְקוּם מוֹדָה הִיָּה רַבִּי שְׂמַעוֹן בְּבַהֲמָה שְׂנוּלְדָה דְּרַךְ דּוּפָן לְעִנְיָן
קְדוּשִׁים שְׂאִינוּ קְדוֹשׁ בְּקְדוּשַׁת הַגּוֹף וְפּוֹסֵל לְהַקְרַבָה. וְאֵם כֵּן עַל
כְּרַחֲנוּ שְׂבְרִיתָא זֹו מְבַרְתָּ שְׂנוּלְדַּךְ דְּרַךְ פַּתַּח בֵּית הַרְחָם, וּבְכֹל זֹאת
הִתִּירָה לְשׁוֹחֲטוֹ בּו בְּיוֹם, וּמוֹכַח כְּדַבְּרֵי רַב נַחְמָן שְׂאִין בִּיצִיאַת בֵּית
הַרְחָם חֲשַׁשׁ מְשׁוּם רִיסוּק אִיבְרִים.
דוחה הגמרא: **הָכָא בְּמָאֵי עֶסְקִינָן, שְׂהַפְרִים עַל נְמִי קְרַקַּע –**
שהתחוק ותחב פרסותיו בקרקע כדי לעמוד, שעל ידי שיש בכוחו
לעשות כך רואים אנו שודאי לא התרסקו איבריו, ורק משום כך

המשך ביאור למס' חולין ליום שלישי עמ' ב

21 נפל על צידי החבילה ונשמט לארץ, לא תיישינן, שהרי לא נחבט.
22 נפל על גבי אסורייקא - חבילות קנים, תיישינן, כיון שקשים הם.
23 נפל על גבי ביתנא - פשתן שאינו בחבילות אלא שטוח על הקרקע,
24 דייק ונפיין - כשהפשתן כבר חבוט וסרוק, לא תיישינן, מפני שהוא
25 רך. וכאשר הפשתן רק דייק ולא נפיין - חבוט ועדיין אינו סרוק,
26 תיישינן, משום שיש בו עדיין שברי גבעולים ומהם העוף לוקה.
27 דעבד פיורי - וכשהוא עשוי באגודות על ידי שזירת הגבעולים
28 ביחד, פיין דאיכא ביה קטרי - שיש בו את השזירות שהם קשים
29 כקשרים, תיישינן שמהם נלקה העוף.
30 נפל על גבי דקתא - שברי גבעולים הנופלים מן הפשתן כשמנערים
31 אותו לנקותו הנקראת נעורת הפשתן, תיישינן, מפני שקשה היא.
32 ואם נפל על גבי דקתא - נעורת הנופלת מן הנעורת, לא תיישינן,
33 שרכה היא.
34 נפל על גבי נברא - סיב הגדל סביב הדקל שהתייבש ועדיין לא נחלק
35 לרצועות, תיישינן, כיון שקשה הוא. אך אם נפל על גבי תימחא -
36 סיב הגדל סביב הדקל לאחר שנחלק לרצועות, לא תיישינן, שרך
37 הוא.
38 נפל על גבי קימא נהילא - אפר שהורקד בנפה, תיישינן, שלאחר
39 שנכבש ונצמד יחד, הוא קשה. ואם האפר לא נהילא - לא הורקד,
40 לא תיישינן, שאז אינו נכבש ועדיין רך הוא.

1 הוא. וְאֵף בְּנֵהֲרוֹת מִלְמַעְלָה לְמַטָּה שֶׁאִמְרָנוּ שְׁכָאֲשֶׁר הָעוֹף שֵׁט בְּכִיּוֹן
2 יִרִידַת הַמַּיִם אֵינוֹ רֹאֶיָה שֶׁהוּא בִּכְחוֹ וְיֵשׁ לַחֲשׂוֹשׁ, אִי שְׂדָא צִיבֵי
3 וְקִדְמִיָּה - אִם הָיוּ מוֹשֻׁלְכִים בְּמַיִם קִיסְמֵי עֲצִים הַשְּׁטִים בָּהֶם וְהָעוֹף
4 הַקְּדִימָם, נִרְאָה עַל יְדֵי כֶךְ שֶׁשֵׁט מִכּוּחוֹ וְלֹא מִכַּח הַיְלוּךְ הַמַּיִם בְּלִבְדוֹ,
5 דְּהָא קִדְמִיָּה - שֶׁהָרִי הוּא קִדְמֵי לְקִיסְמֵי הַשְּׁטִים מִכַּח הַמַּיִם, וְאֵין
6 לַחֲשׂוֹשׁ בּוֹ.
7 הַגְּמָרָא מִבְּאֵרֵת הַחִילּוֹק בְּדַבְרֵים שֶׁנִּפְלָה הָעוֹף עֲלֵיהֶם, בְּאֵלוֹ יֵשׁ
8 לַחֲשׂוֹשׁ לְרִיסוֹק אֵיבְרִים וּבְאֵלוֹ אֵין לַחֲשׂוֹשׁ: נִפְלָה הָעוֹף עַל גְּלִימָא
9 מְתִיתָ - בְּגַד פְּרוּשׁ עַל גְּבִי יִתְדוֹת וּמִתּוֹחַ הַיֵּטֵב, תֵּיִשִּׁינָן לְרִיסוֹק
10 אֵיבְרִים, כִּיּוֹן שֶׁהַבְּגָד מִתּוֹחַ, הָרִי זֶה כְּדַבֵּר קֶשֶׁה, וְהָעוֹף נִחְבֵּט בְּחֻזְקָה
11 וְלוֹקָה בְּכֶךְ. וְכִשְׁנִפְלָה עַל בְּגַד פְּרוּשׁ דְּלֹא מְתִיתָ, לֹא תֵיִשִּׁינָן לְרִיסוֹק
12 אֵיבְרִים, כִּיּוֹן שֶׁאֵינוֹ קֶשֶׁה. וְאִם הָיָה הַבְּגָד עוֹף וּמְעוֹפָף - מְקוּפָּל
13 לְשֵׁנִים, אֵף שֶׁמִּתּוֹחַ הוּא לֹא תֵיִשִּׁינָן, שֶׁאֵינוֹ נִמְתַּח יִפֵּה וְעַדִּיין הוּא
14 רָךְ.
15 נִפְלָה עַל גְּבִי אֵיזְלָא וּמְקַרְבֵי קִיטְרֵי - רֶשֶׁת הַפְּרוּשָׁה בְּאוֹיֵר שֶׁקְּשָׁרְיָה
16 סְמוּכִים זֶה לְזֶה, תֵּיִשִּׁינָן לְרִיסוֹק אֵיבְרִים, שֶׁנִּחְבֵּט בְּקֶשֶׁרִים, וְאִם לֹא
17 מְקַרְבֵי קִיטְרֵי - אֵין קְשָׁרְיָה סְמוּכִים זֶה לְזֶה, לֹא תֵיִשִּׁינָן, מִפְּנֵי
18 שֶׁנִּפְלָה בֵּין הַקְּשָׁרִים וְאֵין נִחְבֵּט בְּחֻזְקָה.
19 נִפְלָה עַל גְּבִי בֵּיתְנָא דְּעֵבִיד בְּמוֹנֵי - פִּשְׁתָּן הַקְּשׁוֹר בְּחִבְלֹת, תֵּיִשִּׁינָן,
20 שֶׁעַל יְדֵי שֶׁקְּשׁוֹר בְּחִבְלֵהָ קֶשֶׁה הוּא, דְּהָא וְדְּהָא גִּיכָא וְדְּהָא גִּיכָא - וְאִם